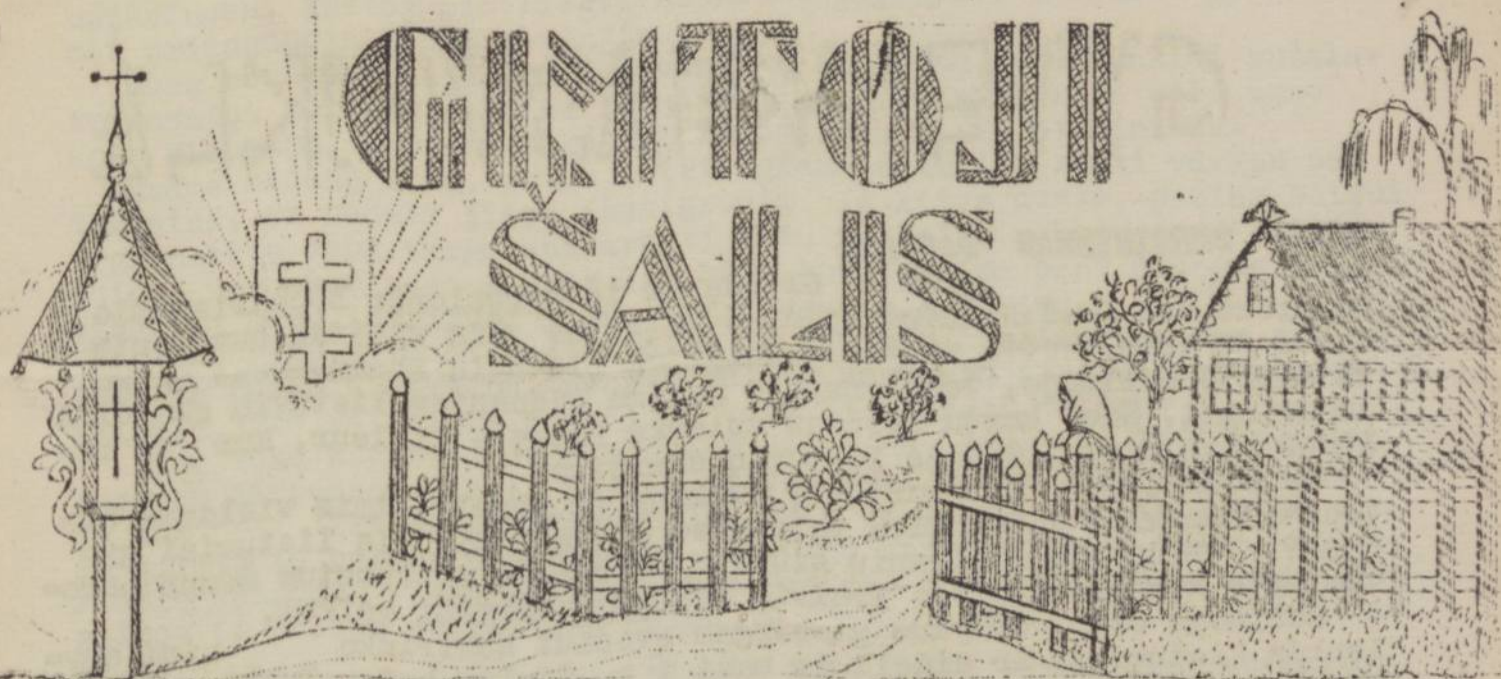

BEIGIJOS LIETUVIŲ DVISAVAITRAŠTIS .
1952 metai, liepos 1 d. VI metai, Nr.12. (112).

Vakaras ant keturių kantonų Ežero

Ežero skaisčios bangos liūliavo
Žaliu smaragdu;
Laivą ber irklo varė, lingavo
vėsos dvelkimu.

Saulė už Alpių leidos sustingus;
Varpai Liucernos
Dievui aukojo darbus vargingus
Žmogaus ir gamtos.

Medžių ant saulės kepintas lapas
Nuspindo rasa;
Rožių iš kalno papūtė kvapas
Skania sveikata.

Audziau nurimęs aukso svajones
Aušros spinduliais;
Lėkė jos, skrido pilnos malonės
Padangių keliais.

Vedė jos paukščių kelias žvaigždėtas,
Lydėjo širdis
Į tolimesias į numylėtas
Tėvelių šalis.

Kiek atminimų - atsitikimų,
Gyvų kitados,
Vienas už kito brėško ir švito
Anapus ribos!

Ten kur palangėms stiepias
Žemčiūgų žiedai, /suziurę
Kur raudonmargę kreipia kepurę
Jurginų pulkai,

Ten, kur sesutės rūta dabina
Kasas nuo mažens,
Juodbėrėlį brolis augina
balnot ant rudens,

Ten, kur Dybysa, mėlyna juosta
Banguoja plati!
Ko, asarėle, ko tu per skruotę,
Kaip perlas, riedi?

Ten tai prabėgo mano brangiausi
Jaunystės laikai,
Ir po tiek metų pats save klausi,
Nejau tik sapnai?!

Kiek atminimų - atsitikimų,
Gyvų kitados,
Vienas už kito brėško ir švito
Anapus ribos.

..... M a i r o n i s .

GYVENIMAS VEIKLA

BALFO PIRMININKAS PAS MUS

Griždamas iš Barcelonos Eucharistinio kongreso Kan.Dr.J.Končius aplankė Belgiją. Šis vizitas buvo privatus ir apie svečio atvykimą Belgijos Lietuvių Bendruomenė nieko iš anksto nežinojo, todėl nebuvo galima didesniam lietuvių skaičiui susirinkti. Šiuo kartu svečias aplankė Liežą - Tilleur, kur yra išlikęs ligi šiol didesnis lietuvių skaičius.

Svečias įėjęs pro vartus į dulkiną ir spygliuotomis vielomis aptvertą kasyklos kiemą tiek teistarė: - "Tai taip čia lietuviai gyvena?.." Liūdnoku žvilgsniu žiūrėjo vargingai sutūpusius žemus barakus apie kuriuos bėgiojo įvairių tautybių murzini vaikai.

Sužinoję esant atvykus garbingam svečiui susirinko visi apylenkės lietuviai, ir dideli ir maži į p. Žiulpų butą. Svečias nuoširdžiai su visais pasikalbėjo emigracijos, labdaros ir politiniais klausimais. Priminus lietuviams emigracijos sunkumus, kan.Končius pažadėjo materialinę paramą ir pagalbą.

Besišnekučiuodamas su lietuviais angliakasiais atbėjos jį teisinga galvosena ir politinio gyvenimo eigos pramatymą. - "Ką visų valstybių galvos, - anot jo, - svarsto konferencijų posėdžiuose ir kaip jie žiūri į netoliną ateitį, jūs tą patį jaučiate. Jūsų nuomonė yra lygiai tokia pat, kaip ir politikų. Tam man labai įdomu (!)".

Maloniai praėjo valandėlės besišnekučiuojant su maloniu svečiu. Tilleuriečiai nemorėjo nė išeisti svečio iš Amerikos. - Atsiskiriantgi nusifotografavo su visais ten buvusiais lietuviais ir prašė perduoti sveikinimus visiems kitiems. Palydėję lietuviai palinkėjo laimingos kelionės, padėkojo už apsilankymą.

Grižtant paklausiam kokią išpūdį padarė lietuviai. Jis man atsakė: - "su labai patenkintas, kad pamačiau Belgijos lietuvių ir sužinojau jų darbo ir gyvenimo sąlygas. Jie tokie paprasti, nuoširdūs ir vieningi"- užbaigė svečias.

S. A g n i e t é O.S.B.

R e d . p r i e r a š a s : Belgijos lietuviai seniai jau laukė Balfo pirmininko atsilankymo norėdami su juo daugiau pasikalbėti apie savo dabartinio sunkaus gyvenimo padėtį ir vildamiesi, bene jįsai galės, amerikiečių lietuviams ar tarptautinei organizacijai pabėgėlių reikalams padedant, mus čia likusius ir apviltus, efektyviau pagelbėti emigracijos reikaluose. Yra likę šeimų, kurios nori išvykti į JAV ir Kanadą, tačiau susidarant daug išlaidų skaitlingesnei šeimai be šalutinės pagalbos neįmanoma. Tokia šeima yra pasmerkta likti kasyklose ir laukti nežinia ko prarandant dar daugiau per penkis metus anglies kasyklose prarastą sveikatą ir jėgas. Yra, pagaliau, šeimų jau be sveikatos - vyrai apimti silikoze ar TBC ligomis, -

tokiems labai būtų gera rasti sveikesnės gyvenimo ir darbo sąlygas užjūriuose, vietoj čia liegti neturint galimybės sveikiau gyventi nei priauganciai seima rūpinčis.

Mūsų bendruomenėje yra džiovininkų studentų, yra sunkiai sužalo-
tų žmonių, kuriems pagelba labai būtina. Yra visa kita eilė mums
opių klausimų, kuriuos tikėtasi išrišti su Balfo pirmininku.

Esame nedaug likę, patys neįstengiamo veikliai remti vargan pa-
tekusius, ar padėti jiems išemigruoti. Iš kitos pusės, pačiam Balfui
irgi nebūtų daug vargo sutvarkyti mūsų reikalų, nebūtų daug nei iš-
laidų, nes mūsų nedaug yra. Gal būtų buvę galima bent didesne dalimi
užbaigti mūsų įstrigusį į anglies kasyklas gyvenimą.

Dėja mūsų vilčiai-kan.Končiui iš nežinių apsilankius pas mus ir
taip iš nežinių išvykus, nebuvo galima apstatyti visų einamųjų opių
reikalų. Mes vėl liekame suodino vargelio vargti toliau?

Kiek teko nugirsti, kan.Končius užsiminė, jog likę IRO "palaikų,
kurios disponuoja jais. Taigi, vilčių yra! Gaila, kad nebuvo gali-
ma sužinoti tikslesnių informacijų, kaip ir koku būdu ir kas iš mū-
sų galėtų ta parama pasinaudoti. Svečias žadėjo padėti kelios tilio-
ričių šeimoms, - tai gražu, - bet yra pas mus ir daugiau tokių pa-
gelbos iš šalies reikalingų šeimų ir žmonių. Dėja, čia nieko nežino-
ma. Jeigu būtų buvę iš anksto žinota apie Balfo pirmininko atvykimą
ELB būtų galėjus susaukti platesnį lietuvių susirinkimą, kur iš to-
limesnių Belgijos apylenkių būtų atvykę lietuviai ar atstovai. Dėja,
dabar viskas nejučiomis praėjo.

Čia prisimintina Pr.Sekmoko pernai iškelta mintis: - jeigu Ameri-
kos ir Kanados lietuviai kiekvienas bent po dolerį sudėtų (tiek né
nereikėtų) visi Belgijos nuskriaustieji lietuviai galėtų išemigruo-
ti - ir gausios ir negausios šeimos, ir ligoniai ir nevedę. Nebūtų
daug išlaidų né Balfui, ypač turint IRO likučių, mūsų reikalą sutvar-
kyti.

Mes džiaugiamės sulaukę garbingo svečio mūsų tarpe, tačiau tas
džiaugsmas nėra pilnas.

* ** * ** *

L I M B U R G O lietuviai birželio 22 d. po pamaldų Zwartberge bai-
gė tautžudystės gedulo savaitę susikaupimo valandėle apylenkės seniū-
no bute išklaudydami atitinkamos lietuviškos muzikos montažą.

Ta pacia proga buvo perleista "Lietuviškos vestuvės" iš plokštelių.

Šiuo metu serga kasyklose sužeisti D.Rakauskas Zwartberge dėl krau-
jo užnuodijimo. J.Sukauskas Winterslage - sunkiai sužeista koja.
Slajus, St. - perkirsta koja ir ranka. Waterschei J.Bražiūnas, kurio
vos spėjo specialistas gydytojas išgelbėti kasykloje sužeistą akį.

Birželio 15 d. Zwartberge iškilmingoje švč.Sakramento Devintinių
procesijoje gausokai dalyvavo ir lietuviai tarp kitų tautų. Lietu-
viai čia reprezentavosi savo lietuviška trispalve.

Gražus pavyzdys: Trys Winterslago lietuviai paaukojo 600 fr. su-
mą vieninteliui lietuvių gimnazijai Vokietijoje Diepholze. Šios lie-
tuviškos mokyklos mokiniai pragyvena iš lietuvių aukų. Būtų gražu,
kad daugiau mūsų tautiečių panašių aukų lietuviųbei skirtų. - Šios
"Vasario 16" tikslu platinami ant vokų lipintini ženklukai.

4

Vokiečių radijas (Hamburgas) birželio 25 d. pranešė, kad visus tremtinius perima globoti naujai UNO sudarytas komitetas. Jisai tremtiniams išduos atitinkamus pažymėjimus ir asmens pasus, kurie bus pripažįstami vyriausybų.

Belgijoje, jau seniai, pradėtas projektuoti specialus pabėgėlių statutas, kuriuo užsieniečiai (buvę DP) turėtų gauti plačių teisių tiek darbo pasirinkimo atžvilgiu, tiek kultūriniam veikime. Šį projektą turi patvirtinti parlamentas.

Jokių pranesimų dėl emigracijos nėra. Buvo žadėta šį klausimą sutvarkyti ligi balandžio mėn. tačiau vis dar nebaigiama ligi šiol.

Prezidentas Trumanas atmetė kongreso priimtą į JAV įvažiavimo planą pagrįsdamas, kad planas yra JAV "begėdiškas" visiems laikams, nes yra daroma skirtumų tarp įsileistinių žmonių tautybių.

*

CHARLEROI apylenkėje turėjusios įvykti liepos 6 d. lietuviams pamaldos nukeliamos vėlesniam laikui. Pamaldos Pommerœul ir apylenkių lietuviams bus liepos 13 d. 11 val. parapijos bažnyčioje. Kviečiami tautiečiai kuo gausiausiai susirinkti!

LIEŽO apylenkės lietuviams pamaldos liepos 6 d. 12 val. TILLEUR parapijos bažnyčioje (ne 13 d. kaip buvo tarta).

L I E T U V I Š K Ą G Ė G U Ž Y N Ė rengia Liežo apylenkės lietuvių liepos 6 d. po pamaldų, – iškyla bus **S e r a i n g o** miške. Bus įdomi programa – šalti užkandžiai ir užgėrimai – šokiai ir žaidimai griežiant lietuviškai armonikos muzikai. Kviečiami lietuviai iš visų apylenkių ir visų Belgijos kampų. – Nuo Tilleur bažnyčios į Seraingo mišką važiuoti žaliuoju tramvajumi ligi pat galo.

- R e n g ė j a i i r r e n g ė j o s.

LIETUVIO KUNIGO PRIMICIJOS – Kl. Juozas Lukošius, studijuojęs Malino seminarijoje mūsų bendruomenės lietuvis Liepos 20 d. bus iššventintas kunigu. Kviečiami iš visos Belgijos lietuviai atvykti į Maliną, į jauno kunigo šventimus katedroje Maline, kurie prasidės sekmadienio rytą ir tęsis: ligi 10 val. Po šventimų visi lietuviai aplankys J.E. Kardinolą Van Roey, Belgijos K.Bažnyčios valdytoją. – Būtų gera, kad kiek galint daugiau lietuvių galėtų reprezentuoti prieš šią aukštą asmenybę.

Rugpjūčio 3 d. Lieže (seselių benediktinių vienuolyne, kur buvo kun. J.Dėdino primicija) 11 val. jaunasis kuigas Lukošius laikys savo pirmąsias iskilmingas Mišias – PRIMICIJAS. – Kviečiami visi lietuviai į mūsų taip retą šventę! Po mišių vienuolyne bus lietuviškas pobūvis su pietumis. (Būtų gera, kad toliau gyvenantieji lietuviai iš anksto praneštų apie savo atvykimą Ses. Agnietei, 54.Bd.d'Avroy, Liege).

- Šventės K o m i t e t a s.

"KARYS" – džiaugiasi, kad Belgijoje tiek gausu jo skaitytojų ir ta pačia proga atsiprašo, kad išleidus pirmuosius 3 numerius labai gražiai ir puošniame popieriuje, esant finansiniuose sunkumuose sekantys numerius išleisdžia labai suvėluotai.

"PAYS NATAL" – Périodique bimensuel lithuanien en Belgique. Edité par la Mission Cath. Visais reikalais kreiptis: K.J.Dėdinas; 97.rue de la Brabançonne; Louvain.

Pusei metų – 60 fr.

** * **

MAIRONI MININT

(1862. XI. 2 - 1932. IV. 28).

Prieš 20 metų, per šv. Petrą, Kauno bazilikos varpai sugaudė neįprastu tonu - jų gaudimas visam Kaunui, visai Lietuvai skelbė, kad numylėtą tėvynę paliko jos dainius M a i r o n i s .

Ir jau dvidešimts metų nuo jo mirties...

Didieji žmonės nemirsta - jų dvasia, jų darbai lieka žmonėse ir tautoje, dėl kurios jie pasisventė. Maironis ir dabar lyg su mumis - juk mes dainuojame jo tokias gražias dainas su austomis Lietuvai. "As gi nežino ar nedainavo Maironio: - "Lietuva brangi mano tėvyne...", "Užtrauksim naują giesmę, broliai"... "Oi, neverk matušėle"... "Ten kur Nemuna banguoja...", "Kur bėga Šešupė, kur Nemuna teka..." ir daug kitų. O kiek kartų giedojo me suspaudę širdis Maironio ligi dangaus besiveržiančią gražiausią giesmių: "Marija, Marija...", "Kad skausmas tau širdį kaip peiliasi suspaus"...

Atimk žemaitijos kalvų išaugintą Lietuvos poetą Maironį, nutils daug giesmių bažnyčiose, nutiltų numylėtos mūsų dainos.

Maironis darė didelę įtaką į atgimstanciją iš carų priespaudos Lietuvą. Jis formavo lietuvių dvasią savo stipriais sūkiiais, lietuviškumo pilnomis mintimis visų mėgtuose eilėraščiuose ir dainose.

Maironio vardas lietuvių tautoje neišdildomas. Jis pergyveno Lietuvos didybę, ir norėjo, kad ta didybė įvyktų jo karta ir sekančios kartos. Jo tad noras buvo savo gražiausius jausmus sudėti į eilėraščius apie lietuvių milžinus, jų kapus, apie didingus Vytauto laikus, apie griūvančią pilį. Nemažiau galingas dainius, kai užtraukia apie savo gimtinės grožį, apie lietuviui brangią Dubysą, Šešupę, apie jų tėvą Nemuną ir Nemuno globėją Baltiją. Poetas žino, kad yra dar gražesnių ir turtingesnių žemės dukterų mergaičių, o vis dėlto jį užbūrė ta kuklioji savo skaistumu, "skausmo gilybė", savo graudinančiomis dainomis lietuvaite. Lūdamas Šveicarijos pasakiškai gražioje Alpėse, jis ilgisi svajonėse numylėtos tėvų šalies, į ją skrenda mintimis "paukščių keliu žvaigždėtu".

Gal dėl to šiandien kiekvienas taip mylime tėvynę, kad esame Maironio dainomis išauginti, esame iš jo dainų įsidėję giliausius Lietuvai jausmus. Jis anais priespaudos laikais kaip pranašas matė, kad Lietuvai nušvis naujos gadynės aušra, - ar jo mintys nestiprina ir dabar?

...Graži tu, mano brangi tėvyne,
Šalis, kur miega kapuos didvyriai:
Grazi tu savo dangaus mėlyne!
Brangi: tiek vargo kančių prityrei.

Kaip puikūs slėniai brangios Dubysos,
Miškais, lyg rūta, kalnai žaliuoja;
O po tų kalnų sėsutės visos
Graudžiai malonias dainas dainuoja.

..... +

PER ŠVIESĄ - Į LAISVĘ

Kažkas yra pasakęs, kad šiandien lietuviškas rašytas žodis - knyga ir apskritai daug gražaus lietuviško darbo eina per nieką ar nėra tai tinkamai įvertinama. Nors apgailėtina ir skaudu, bet atrodo, kad tai tiesa! Šiandien lietuviškoji knyga tartum elgeta - keliauja per pasaulį ir per saviškius, ieškodama kas ją priims į savo namus.

O gal visada taip buvo, gal jau taip ir reikia? - paklaus kas. Nemalonu prisiminti nemalonią praeitį, tačiau tik žilgterėkime į laikus, kai carai varžė ir draudė skaityti ir platinti lietuviškas knygas ir palyginkime tą laiką su dabar. Kai lietuvis Knygnešys ar kaimo skaitytojas rizikavo savo laisve, neretai ir gyvybe už lietuvišką spausdintą žodį: elementorių ar maldaknygę, knyga keliavo visais keliais ir takais į Lietuvą, į kaimą ir sklido kiekvienoje šiaudinėje bakūžėje. Knyga buvo laukiama, todėl ir priimama kaip mielas svečias. Ją mėgo ir senimas ir jaunimas, - o saugojo ją labiau kaip sveikatą.

Kai senelė ar motina Vargo Mokyklos metodais: pasisodinus ant kelių prie ratelio mokė savo vaikus rašto, ji buvo tikra, kad augins knygos mylėtojus ir kovotojus už jos išsaugojimą! Tie laikai tai buvo tikri lietuviškos knygos garbės ir prisikėlimo laikai. Per lietuvišką, visų laukiamą knygą, kuri tautiškai paruošė jaunąsias kartas, atėjo ir Lietuvos Nepriklausomybės prisikėlimas.

Tada gi slinko metai ruošdami Lietuvos vaikams naujam vis gražesniajam gyvenimui. Tūkstančiai jaunimo nevarzomi per lietuvišką knygą pažino mokslo turtus visose gyvenimo srityse. Ketvirtis amžiaus Lietuvoje panaikino beraštiškumą, savoji lietuviška knyga išaugino lietuviškąją inteligentią.

Antrasis karas daugelį lietuvių išmetė iš tėvynės. Skatlinga lietuviška bendruomenė susibūrė Vakarų Europoje, taip vadinamoje tremtyje. Šiai lietuvių masei per didžiasias emigracijas nusikėlus į tolimuosius užjūrius kurti geresnio gyvenimo, atrodė, kad lietuviškoji knyga atsigavus kils, žydės kokybe ir tirazu.

Tikrovė gi šias viltis kiek apvylė - šiandien knyga dar vis sunkias dienas pergyvena, dar ji "neįsikūrus". Iš leidėjų pusės - leidžiama daugybėje mažų leidyklų lietuviška knyga neįstengia prieinama kaina pasiekti be nuostolių didesnio tirazo, iš pirkėjų pusės - dar vis hebelaikoma kaip būtina priemonė lietuviškumui išlaikyti.

Daugeliui atrodo, kad lietuviška knyga tai prabangos dalykas tinkamas tik turtingiesiems. Klaida. Lietuviškoji knyga prieš 60-80 metų buvo varguolių lietuvių laisvė ir kraujo atpirkta, todėl ji turi teisės ir nori gyventi kiekvieno lietuvio bute. Ji nori padabinti lietuvio kambarį savo išvaizda ir pasiskaitymais, kad mes ir čia tremtyje galėtume vadintis garbingo krašto garbingais vaikais, Vytauto žemės ainiiais.

Dabar mums nereikia drebėti, kaip anuometiniams knygnešiams, dėl savos knygos, bet užtat dažnai reikia knygai drebėti, kol randa pasą apsisistoti. Taip gi neturėtų būti. Skaitykime ir platinkime spausdintą lietuvišką žodį patys, o ypač nepamirškime juo jaunimo lietuviškos dvasios pastiprinti.

Lietuviškas knyga paruošė jaunasias kartas nepriklausomam gyvenimui. Panaši padėtis randasi ir dabar - reikia tad tiek tėvams, tiek kities lietuviams mokėti ir norėti įkvėpti augančiam jaunimui l i e t u v i š k a m s p a u s d i n t a m ž o = d ž i u i m e i l é s, kad prie lietuviškos knygos priaugantis jaunimas prisirištų ir vis labiau pamiltų. Tuo būdu ir dabartinės kartos stotų į anų garbingų praeities lietuvių eiles, - juk mes gi didvyrių žemės žmonės esam!

Mes tik su tautinio susipratimo vienybe ir šviesa išeisim į laisvę ir n e p r i k l a u s o m y b ę.

- Lietuviškos spaudos platintojas Lieže
B r. P o š k e v i č i u s .

* ** o - o ** *

...L i e t u v e s a u k l e t o j o s ž o d i s i š s e n e s n i ų l a i k ų: "Tvirtai esu įsitikinusi, kad žmogus tuomet tegali būti tikrai naudingas savo tėvynei, jei yra i š s a v o t a u t o s k u l = t ū r o s . Svetimų kultūrų turtai, renkami jo iš visur, turi lyg grūdai kristi į s a v o ž e mę. Dėl to stengiuosi, kad mano vaikai kuo daugiausiai girdėtų, mokėtų, dainuotų mūsų žemaitiškų dainų, pasakų padavimų.

Man rodos, jei žmogus nepasisavins visa tai būdamas vaiku, jis visuomet jau bus lyg svetimtautis!"

- Ištrauka iš "Sename Dvare" -

- Marija P e č k a u s k a i t é .

* ** * ** *

LIETUVIŠKA BIBLIOTEKA

Siuomi pranešu, ką daugelis jau žino, kad mūsų apylenkėje, Lieže - Montegnée yra naujai persiorganizavusi iš Limburgo atkelta L I E T U V I Š K A B I B L I O T E K A.

Ne vienas lietuvis jau aplankė ją ir laisvalaikiui praleisti rado ką pasiskaityti. Norėčiau, kad šia biblioteką pasinaudotų kiek galint daugiau Belgijos lietuvių, ypač liežiškių, kuriems ji netoli.

Tenka čia priminti suprantamą reikalą, kad nėra lengva šiais laikais išlaikyti ir plėsti biblioteką neturint išteklių - o jų iš niekur negauname. Todėl bus mūsų pačių reikalas pasistengti apylenkės biblioteką plėsti prisidedant dosnia auka atnešant ar paimant knygą. Nemanau, kad mieli skaitytojai atsisakytų įmesti tomis progomis į bibliotekos taupomąją dėžutę kelioliką frankų!

Prasau kiek galint švariau ir tvarkingiau užlaikyti paimtas skaityti knygas - nuo to pareis knygos amžius.

- Bibliotekos vedėjas Br. P o š k e v i č i u s .
87. rue Vetbois; M o n t e g n é e .

*

PRAŠOM STOTI—TEISMAS EINA!

Belgijos Lietuvio Teismo įvykusio Lieže gegužės mėn. 11 d. lietuvio gynėjo kalba (Ed. Cinzas) teisinant teismo kaltinamą lietuvį dėl b e s a i k i o g i r t u o k l i a v i m o:

... "Su šita" nuodėme" anuomet gana sėkmingai kovojo garbingos atminties vysk. Valančius, paskui visokios blaivybės draugijos ligi... mūsiškio teismo.

Truputis statistikos: Belgijoje per metus išgeriama virš vieno milijono litrų degtinės; virš 14.000.000 litrų vyno ir virš 1.000.000.000 litrų alaus, - kas apytikriai sudaro 3.000.000 litrų per dieną. (Be abejo - mes užsieniečiai įeiname į tą skaičių taip pat).

Vienas brangus žmogus yra pasakęs, kad jeigu užsieniečiai staiga paskelbtų negėrimo streiką, vyriausybė būtų priversta atidaryti specialų "somažo" biurą kavinių savininkams.

Esant išsiblaškiusiems po kasyklas, fabrikus, kasdien susiduriame su svetima kalba ir svetimais papročiais, - kas neigiamai veikia žmogų. Jis pasijunta v i e n i š a s; jis kažkaip nutolsta nuo visų ir nepritampa tai aplinkai, kuri randasi apie jį. Sunkus darbas, purvini ir skylėti barakai dar daugiau s l e g i a jauno žmogaus dvasią, kuri turėjo gi suformuoti žmogaus charakterį.

Belgų, ypačingai valonų, šovinizmas yra visiems puikiai žinomas. Žodis "ausländer" čia yra pakeistas tik lotynišku žodžiu. Nepritapdamas belgų bendruomenei, - o savajai nesant pajėgai įkurti, steigti ir išlaikyti klubus ir skaityklas - angliakasyvis instinktyviai ieško progų išblaškyti slegiančius požemių įspūdžius.

Čia mes jau prieiname prie to nelemto žodžio "girtuokliavimas". Visi esame pastebėję du ryškiausius Belgijos ypatumus, taip atėbinančius užsieniečių. Tai medaliai ir k a v i n ė s. Pagal "Tremties" žinias, kiekvienas belgas turi mažiausiai du atsižymėjimo ženklus, o pagal mūsų patyrimą: kas antras namas karčiama... Prie kasyklų rasi barakus ir karčiamas, pavyzdžiui, Limburge prie kasyklų vartų stovi važiojamos būdos su alumi ir karstu vynu ieseinantiesiems darbininkams atsigaišnimui...! Nieko nuostabaus: valstybė palaiko svaiginamą gėrimų monopolistus. Tas gi vyksta visuose kraštuose, neišskiriant nė mūsų auksinėmis spalvomis dabinamoj Lietuvoj. Prieškariniais metais lietuviškieji Dacho gerbėjai valstybės biudžetui duodavo apie ~~tridešimt~~ milijonų litų pelno!

Išvadų nereikia!

Nenukrypdami nuo temos palieskime patį svarbiausią moralinį faktorių. - Raudonųjų barbarų atkurti nuo tėvynės, namiškių ir gal visų, kas žmogui yra brangu bei miela, šiandien pasijuntame pakibę beorėje tuštumoje. Jokios respekto pagarbos žmogui, jokio šiltesnio jausmo ar paprasčiausio supratimo mes nepajuntame čia. - Viskas yra matuojama pagal raumenų jėgą - tai yra, kiek kūbų anglies išlauži, t i e k e s i v e r t a s. Argi tad nuostabu, kad po šito žmogaus nuvertinimo ligi bereikšmio lempos numerio, išgeriama keletas stiklų n u o t a i k a i p a g e r i n t i.

Belgijoje gyvename kolektyviai - ką vienas daro visi mato. Jeigu belgai sėdi per dienas kavinėse, - niekas nesistebi, gi jeigu mūsų brangus žmogus ten užsuka, visi tuoj patebi. Ar tai reiškia, kad daug geriama? Ir Lietuvoje buvo geriama, bet gal tiek nekrito akin, kad daugiau namuose gėrė ir viešumoje tiek nesėrodė.

Matote, norai geri būti blaiviams ir tokiais neblaiviuosius padaryti, tačiau žmogus nėra apskaičiuojamas blaivybės draugijų arbatėlėse, pagal kurių receptą būtų galima pagydyti ugnies vandens mėgėjus"...

- Ką Jūs manote apie tai?

(Kaltintojo žodis sekančiame nr.)

Paverqtoje Tėvynėje

Ko kraštas tikisi iš lietuvių laisvajame pasaulyje? - Tokia antraštė "Eltos" žinios spausdina iš Lietuvos grįžusių vokiečių pasakojimus apie ten gyvenančių išpūdžius.

Žmonių puotalkos yra liūdnos. Jie tiesiog su ašaromis akyse prasė vykstančius į vakarus, kad ten paskelbtų, sutikę lietuvių, apie jų kančias ir baisų likimą. Išvykstantieji matė, kad lietuvių tauta naikinama, lietuviai nuolat išvezami, visur - tik rusai ir rusai. Kaune lietuviai nedrįsta per daug drąsiai ir kalbėti. Kaunas - rusų pilnas. Taip pat Klaipėda, nebent Vilnius atrodo ne tiek aziskai rusiškas. Kariniuose fabrikuose dirba vieni rusai, kurie yra veik visi komunistai, gauną iš režimo naudos. Lietuvių inteligentija visai apskurdo.

Būdinga, kad vokiečiams apsilankius pas likusius Lietuvoje vokiečius, tie jų nešelpdavo, nors buvo turtingesni už lietuvius. Taip buvo ypač Klaipėdos krašte. Užtat to neparodė lietuviai: jie neatstūmė paramos prašančiųjų. Visai kas kita, jei pasirodydavo elgetaudami rusai - tuos tuoj išsiųsdavo atgal pas tėvėlį Staliną... Apie lietuvius visai sutikti vokiečiai atsiliepią labai gerai. Lietuviai net ir dabar esą tokie dievobaįmingi, kaip niekados kitur tokių jie nėra matę. Nors ne vienas iš jų yra evangelikas, bet tvirtina, kad lietuviai labai išpūdingai meldžiasi į Mariją ir gieda "Marija, Marija"...

Viešą pasiekusių Vakarus tikinimu krašte likę mūsų tautiečiai ypač daug tikisi iš Amerikos lietuvių, iš kurių laukia, kad jie su savo vadovybe padarys visa kas galima jų sunkiam likimui palengvinti. Trėminiai iki 1949 m. vykdavo reguliariai kas pavasarį ir rudenį. Bet 1950 m. susitrukdė, žmonės kalbėjo - esą dėl gautos trėmimų notos iš JAV. Trėmia daugiausiai ūkininkus ir šiek "buržujus", o ypač kunigus. Netenka abejoti, kad visi grįžę atgal iš vakarų būtų ištremti. Vyriausia NKVD įstaiga yra Vilkaviškyje. Pažymėtinas yra Dargaičių kaimas prie Telsių, iš kurio Sibiran ištremti visi gyventojai. Viešų bylų kunigams sudaryti vengiama. Matyt, bolševikai jaučia, kad tikinčiųjų įtaka Lietuvoje stipri. Tik Kretingoje po bylos, kur viešnuoliai buvo apkaltinti slėpę partizanus ar jiems padėję, vienas viešnuolis buvo 1947 m. viešai pakartas. Apskritai religinis gyvenimas vis sunkėja.

GIMTOJI ŠALIS

Bulletin Périodique Lithuanien

97, RUE DE LA BRABANÇONNE

LOUVAIN (BELGIQUE)

Pasaulio Liet. Archives,
2601. W. Marquette Road:
C h i c a g o, 29. Ill.
U.S.A.